

Abstrakt:

Východiskem práce bude charakteristika různých podob realismu, jak se s nimi setkáváme v beletrii na přelomu 19. a 20. století. Konkrétním příkladem odlišného konstituování realistické prózy se pak stanou dva tematicky blízké texty: Raisův román *Západ* (1899) a Mrštíkova povídka *Když slunce zapadá* (in *Obrázky*, 1894) i některé další Mrštíkovy prózy. Při jejich komparaci jsme se soustředili především na ústřední postavy (způsob charakterizace, sociální role, fokalizace) a na způsob reflexe a zobrazování přírodního světa (včetně jeho symbolických aspektů). V těchto souvislostech jsme si všímali i aspektů, jimiž oba texty dobové představy o realismu přesahují. Závěrečný oddíl práce pak představuje charakteristika dobové kritické recepce sledovaných děl.

Klíčová slova: Karel V. Rais; Vilém Mrštík; próza přelomu 19. a 20. století; realismus; krajina; fokalizace